

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

לפני :

כב' השופטת מיכל נעים דיבנר

נציגת ציבור (עובדים) – גב' סיגל רונן כץ

נציג ציבור (מעסיקים) – מר עמוס הראלי

התובע:

שמואל זמיר (בגין ורד זמיר ז"ל)

ע"י ב"כ עו"ד חיים קליר; עו"ד עודד יחיאל; עו"ד דנה גרינוולד

נגד

הנתבעות:

1. מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד אבנר בן חיון; עו"ד שרית בלומברג

2. איזיבוב איי.טי בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד כפיר דיין דובב

1

2

3

פסק דין

4 תביעה לחיוב הנתבעת 1 בתשלום פנסיית הנכות עבור גב' ורד זמיר ז"ל (להלן -
5 המנוחה), וכן בתשלום פנסיית שאירים לתובע – אשר היה נשוי למנוחה בימי חייה. כמו
6 כן, עותר התובע לפסק דין הצהרתי הקובע כי הנתבעת 2, אשר העסיקה את המנוחה,
7 הפרה את חובתה לבטח אותה בביטוח פנסיוני כדין ולמתן הוראות לקיום דיון בשאלת
8 הנזק.

9

10

התשתית העובדתית כעולה מחומר הראיות

- 11 1. ורד זמיר ז"ל, רעייתו המנוחה של התובע, נפטרה בטרם בעת ממחלת הסרטן ביום
- 12 25.10.2017, והיא בת 57 שנים בלבד.
- 13 2. המנוחה עבדה בעבר ועד לחודש פברואר 2016, בבנק לאומי לישראל בע"מ (להלן
- 14 - **בנק לאומי**). במסגרת עבודתה בבנק לאומי הצטרפה המנוחה לקרנות הפנסיה
- 15 'מבטחים החדשה' (להלן - **הקרן או קרן הפנסיה**) ו'מבטחים החדשה פלוס' (להלן
- 16 ביחד - **קרנות הפנסיה**) שבניהול הנתבעת 1, מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 (להלן - **מבטחים**). בחודש פברואר 2016 בוצעה עבור המנוחה ההפקדה האחרונה
 2 לקרנות הפנסיה על ידי בנק לאומי. לאחר סיום עבודתה בבנק לאומי משכה
 3 המנוחה את כספי הפיצויים שהופקדו עבורה על ידי בנק לאומי בקרנות הפנסיה
 4 (נספח 10 לתצהיר גב' ברקנר).
- 5 המנוחה אמנם העידה שעבדה בבנק לאומי כמנהלת פרויקטים למשך כ-11 שנים,
 6 אך ככל הנראה לא בכל השנים הועסקה כעובדת שכירה, שכן מתלושי השכר
 7 שהוצגו במצורף לתצהיר התובע עולה כי המנוחה החלה לעבודה (כשכירה) בבנק
 8 לאומי ביום 23.4.2014 ואין חולק שהמנוחה הצטרפה לקרן הפנסיה ביום
 9 1.5.2014.
- 10 3. לאחר מכן, בתקופה שבין 27.3.2016 ועד ליום 31.1.2017 הועסקה המנוחה
 11 בנתבעת 2, אורנג' מוני איזיבוב בע"מ (להלן גם - **המעסיקה**).
- 12 4. בחודש ספטמבר 2016 אובחנה המנוחה כחולה בסרטן בלב לב עם גרורות בכבד
 13 ועקב כך נאלצה בהמשך להפסיק עבודתה (סעיף 5 לתצהירה).
- 14 5. לאחר שמאז פברואר 2016 לא בוצעה הפקדה עבור המנוחה, שלחה לה מבטחים
 15 ביום 5.7.2016 מכתב שכותרתו "**התראה על פגיעה צפויה בכיסוי הביטוחי**".
 16 הצדדים חלוקים בשאלת האופן בו נשלח המכתב. לטענת מבטחים המכתב נשלח
 17 בדואר לכתובת ביתה של המנוחה, ואילו לטענת המנוחה המכתב נשלח בדואר
 18 אלקטרוני, והיא גילתה על קיומו בדיעבד בתיבת הספאם (סעיף 10 לתצהיר גב'
 19 ברקנר; סעיף 13 לתצהיר המנוחה).
- 20 6. ביום 11.9.2016 שילמה המעסיקה לראשונה דמי גמולים עבור המנוחה
 21 למבטחים, רטרואקטיבית למועד תחילת עבודתה. למרות שאין בפנינו טענה כי
 22 נשלחה בפועל הודעה מהמעסיקה למבטחים לפני 11.9.2016, במכתבים של
 23 מבטחים למנוחה מיום 13.9.2016 ומיום 19.10.2016 צוין כי בקשת הצטרפות
 24 עקב דיווח מעסיק התקבלה במשרדי מבטחים ביום 1.8.2016 (נספח 7 לתצהיר
 25 מבטחים). רישום זה במכתבי מבטחים יצר בלבול לא קטן בתיק ועד סיומו של
 26 ההליך לא הובהר פשרו עד תום. הנחה סבירה היא שמכיוון שתשלום דמי
 27 הגמולים בוצע ביום 11.9.2016 הוא נזקף עבור חודש אוגוסט (ועבור החודשים
 28 שקדמו לו) ומכאן הטעות ברישום (בטופס הודעת מעסיק על פרישה מעבודה צוין
 29 יום 1.8.2016 כתאריך תחילת התקופה "בגינה שולם התשלום או נצברה הזכות"
 30 בקרן הפנסיה (מוצג ת/3)).

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

7. מבטחים ראתה במנוחה עמיתה חדשה המבקשת להצטרף ולכן במכתביה אל המנוחה מיום 13.9.2016 ומיום 19.10.2016, התבקשה המנוחה למסור הצהרת בריאות לצורך המשך טיפול בבקשת הצטרפותה לקרן הפנסיה "מבטחים החדשה". תאריך החתימה המופיע על גבי הצהרת הבריאות הוא 5.8.2016 (סעיף 17 ונספח 8 לתצהיר מבטחים). בפועל - הצהרת הבריאות הומצאה למבטחים רק ביום 31.10.2016. תכתובת דואר אלקטרוני מיום 9.10.2016 בין המנוחה לבין סוכן הביטוח שלה, מר אורן עופר, אשר לקראת סוף ההליך הסתבר כי הוא קרוב משפחה (עמ' 87, ש' 23) (להלן – **סוכן הביטוח**), כמו גם עדותו של סוכן הביטוח, מעלות כי השניים סיכמו על הגשת הצהרת בריאות בהתאם למצבה הרפואי של המנוחה לפני גילוי המחלה. כלומר, הצהרת הבריאות מולאה ונשלחה למבטחים באוקטובר, תוך שהיא נושאת פרטים הרלוונטיים למצבה הבריאותי של המנוחה נכון לאוגוסט 2016.
- נציין כבר כעת, כי המנוחה העידה בעדות מוקדמת ודבר מכל אלו לא נמסר בעדותה, כך שעל השיחות וההתכתבויות בינה לבין סוכן הביטוח למדנו רק בעקבות צו שניתן לבקשת המעסיקה (להלן) ומעדותו של סוכן הביטוח שזומן לבקשת המעסיקה.
8. ביום 2.11.2016 דחתה מבטחים את בקשת ההצטרפות של המנוחה. במכתב הדחייה צוין:
- "הרינו להודיעך כי לאחר שבחנו את בקשתך להצטרף לקרן הפנסיה "מבטחים החדשה" שהוגשה ביום 31.10.2016, על צרופותיה (ככל שצורפו), אנו נאלצים לדחותה.**
- סיבת הדחיה: פסאודטומור צרברי בעיות רפואיות.**
- נוכח זאת, ובהיעדר בקשה להחזרת הכספים שהופקדו בגינד למעסיק, יזקפו ההפקדות בגינד לחשבון שיפתח על שמך בקרן הפנסיה "מבטחים החדשה פלוס" במסלול יסוד שאינו כולל כיסויים ביטוחיים לנכות ולשאירים, וכל הפקדה נוספת בגינד ממעסיק זה או מכל מעסיק עתידי אחר תיזקף אף היא לחשבון זה...."** (נספח 9 לתצהיר מבטחים).
9. המוסד לביטוח לאומי אישר את תביעתה של המנוחה לגמלת נכות כללית לפי דרגת אי כושר של 100% לצמיתות מיום 1.10.2016 (ר' נספח ג' לתצהיר המנוחה).
10. תקנון מבטחים הרלוונטי למועד קרות האירוע הוא תקנון קרן הפנסיה מבטחים החדשה מיום 31.12.2015.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 **עיקרי ההליך שבפנינו**
- 2 11. כתב התביעה הוגש תחילה על ידי המנוחה כתביעה לתשלום פנסיית נכות. ביום
- 3 24.10.2017, יום לפני פטירתה, נשמעה עדותה המוקדמת של המנוחה בביתה.
- 4 ביום 23.5.2018 הוגש כתב תביעה מתוקן על ידי התובע, לתשלום פנסיית נכות
- 5 אשר לא שולמה למנוחה עד מותה ולתשלום פנסיית שאירים.
- 6 12. ביום 3.10.2018 הגישה הנתבעת 2 בקשה לצירוף סוכן הביטוח כצד ג'. ביום
- 7 21.11.2018 נדחתה הבקשה מחמת העדר סמכות עניינית ונקבע כי האפשרות
- 8 לצרף את הסוכן כצד דרוש תוכרע לאחר דיון מוקדם. ביום 23.12.2018 נמחקה
- 9 הבקשה לפי בקשת הנתבעת 2.
- 10 13. בהחלטה מיום 3.5.2019 התקבלה בקשת המעסיקה לעיון בתיבת הדואר
- 11 האלקטרוני של המנוחה. לשמירה על פרטיות מונה מומחה מטעם בית הדין, אשר
- 12 התבקש לאתר באמצעות מילות מפתח שהוגדרו לו, את תכתובות הדואר
- 13 העוסקות בסוגיית הביטוח הפנסיוני. ביום 26.8.2019 התקבלה חוות דעת
- 14 המומחה בצירוף התכתובות שאותרו.
- 15 14. לאחר עדותה המוקדמת של המנוחה, כאמור לעיל, דיון מוקדם התקיים ביום
- 16 16.12.2018. בתאריכים 17.12.2019, 18.12.2019, 29.11.2021, 6.2.2022,
- 17 14.2.2022 ו- 18.9.2022 התקיימו ישיבות בהן נשמעו עדי הצדדים.
- 18 15. בדיון שהתקיים ביום 17.12.2019 העידו מטעם התובע: חתם - פרופ' ארדון
- 19 רובינשטיין והתובע. מטעם מבטחים העידה גב' ליאת ברקנר. בדיון שהתקיים
- 20 ביום 18.12.2019 השלימה גב' ברקנר את עדותה. במועד זה טענה גב' ברקנר כי
- 21 מצאה טעות שנפלה בתצהירה, הנוגעת למועד הדיווח שהתקבל מהמעסיק.
- 22 לטענתה החדשה – חרף הרשום במכתבי מבטחים בפועל לא הגיע אל מבטחים
- 23 דיווח מהמעסיק ביום 1.8.2016 (ראו סעיף 6 לעיל). בהמשך הגישה מבטחים
- 24 בקשה להגשת תצהיר משלים. בהחלטה מיום 1.3.2020 נקבע, בין היתר, כי אין
- 25 צורך בשלב זה בהגשת תצהיר משלים, שכן ממילא תצהיר מבטחים מתבסס על
- 26 מסמך ולא על ידיעה אישית. במקביל נדרשה מבטחים להבהיר האם קיבלה
- 27 בחודש אוגוסט 2016 דיווח כלשהו מהמעסיקה. בתגובה הגישה מבטחים הודעה
- 28 בצירוף מסמכים, מהם עלה כי לא נשלח כל דיווח הנוגע למנוחה.
- 29 16. בדיון שהתקיים ביום 8.3.2020 נקבע, בין היתר, כי מכלל החומר שהוגש לא עולה
- 30 טענה של מי מהצדדים שדיווח למבטחים ב 1.8.2016 על המנוחה, ועל פניו הטענה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 שהועלתה (רק על ידי מבטחים) מסתמכת על מכתביה של מבטחים מיום
 2 13.9.2016 ומיום 19.10.2016. כמו כן, בשל ההתפתחויות בתיק ניתנה לתובע
 3 אפשרות להגיש בקשה לגילוי מסמכים על מנת לברר את טענת מבטחים בדבר
 4 היעדר מסמכים נוספים. כיוון שנראה היה שהאמור עשוי לגרום להתארכות
 5 ההליך מעבר לצפוי, התבקשו הצדדים למסור עמדתם **"ביחס לאפשרות שהדיון**
 6 **יפוצל כך שבשלב ראשון תוכרע הטענה לפיה די בדיווח המעסיק מיום 11.9.2016**
 7 **בצירוף תשלום עבור חודש אוגוסט '16 וקודם – עובדות שאינן במחלוקת, בכדי**
 8 **להכניס את המנוחה בתוך כדאי ארכת הביטוח ובכך להקנות לה לשאיריה כיסוי**
 9 **ביטוחי".**
- 10 17. התובע והנתבעת 2 הודיעו שהם מסכימים לפיצול הדיון כאמור לעיל ואילו
 11 מבטחים התנגדה. לטענתה, פיצול הדיון יגרום לה עינוי דין וסחבת בהליך. ביום
 12 4.10.2020 הוחלט שלא לפצל את הדיון ונקבע מועד לשמיעת יתר העדים בתיק.
 13 18. ביום 14.12.2020, יום לפני דיון ההוכחות, הגיש התובע בקשה להגשת ראיות
 14 נוספות מטעמו בשאלת הנזק (חוות דעת רפואית וחוות דעת אקטוארית). לנוכח
 15 הבקשה לא ניתן היה לקיים את הדיון במועדו, אף שבית הדין והצדדים התכנסו
 16 לשם כך. בהחלטה מיום 3.8.2021 נדחתה בקשת התובע להגיש כתב תביעה
 17 מתוקן. בקשת רשות ערעור נדחתה, תוך שהצדדים הסכימו שככל שהתביעה כנגד
 18 מבטחים תידחה והתביעה כנגד המעסיקה תתקבל, אזי יתקיים דיון נפרד
 19 במשמעות הכספית של ההכרעה, תוך שטענות וזכויות הצדדים שמורות.
- 20 19. ביום 29.11.2021 התקיים דיון במסגרתו נשמעה עדותה של הגב' ליאורה מאלייב,
 21 חתמת מטעם מבטחים, ומטעם המעסיקה - עדותה של גב' יצחקוב (להלן גם –
 22 **החשבת**). בסיום הדיון התקבלה בקשת המעסיקה לזמן לעדות את סוכן הביטוח
 23 של המנוחה, מר עופר, ונקבע כי עליו להביא עמו לעדות כל מסמך הרלוונטי לתיק
 24 הביטוח הפנסיוני של המנוחה.
- 25 20. ביום 6.2.2022 התקיים דיון במסגרתו נשמעו עדויותיהם של גב' שירי קציר (להלן
 26 - **גב' קציר**) ומר יינון שעובי (להלן - **מר שעובי**) מטעם המעסיקה. סוכן הביטוח
 27 לא התייצב מחמת הדבקות בקורונה ודיון לשמיעת עדותו נקבע ליום 14.2.2022.
 28 בסיום הדיון נקבע כי המעסיקה תפנה אל סוכן הביטוח על מנת לקבל ממנו העתק
 29 של כל המסמכים שבידו הנוגעים לתיק הפנסיה של המנוחה. ביום 13.2.2022

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 הגישה המעסיקה לתיק בית הדין מסמכים כאמור שהתקבלו אצלה מסוכן
2 הביטוח.
- 3 21. ביום 12.9.2022 נדחתה בקשת התובע לחייב את סוכן הביטוח להמציא בעדותו
4 שורת מסמכים שפורטו בבקשה. בקשת רשות ערעור שהוגשה על ההחלטה
5 נדחתה.
- 6 22. ביום 18.9.2022 הושלמה עדותו של סוכן הביטוח. בסיום הדיון האחרון, בהמשך
7 לטענת מרמה שעלתה מצד ב"כ מבטחים, הובהר כי "ככל שמבטחים תבקש
8 לטעון טענת מרמה כטענת הגנה בתיק, אזי אין מדובר בטענה שהועלתה בכתב
9 ההגנה ולכאורה לא הוגשו לגביה ראיות הצדדים, על כל המשתמע מכך". ביום
10 31.10.2022 הודיעה מבטחים כי לא תוגש מטעמה בקשה לתיקון כתב ההגנה על
11 דרך של הוספת טענת מרמה, והיא שומרת על זכותה לטעון במסגרת בסיכומים
12 לעניין זה.
- 13 23. הצדדים הגישו סיכומיהם בכתב, והתובע הגיש סיכומי תשובה.
14

תמצית טענות הצדדים בסיכומיהם

- 15
- 16 24. טענות התובע
- 17 א. המנוחה שמרה על רצף ביטוח - מששולמו למבטחים דמי גמולים עבור
18 המנוחה ביום 11.9.2016, הם שולמו בתוך ארכת הביטוח, אשר החלה ביום
19 1.3.2016 ולכן הסתיימה ביום 1.8.2016, בהתאם לסעיף 10(ב) לחוק הפרשנות,
20 התשמ"א-1981 (להלן – חוק הפרשנות). התקנון מאפשר להאריך את ארכת
21 הביטוח ליום האחרון של החודש התכוף שלאחר החודש האחרון, קרי עד
22 ספטמבר 2016. יש לפרש את הוראות התקנון באופן שיטיב עם העובד, וככל
23 שיש ספק להעדיף פרשנות שתגשים את המטרה הסוציאלית לשמה נועדה
24 ארכת הביטוח; לחלופין, בזמן אמת ראתה מבטחים במנוחה כמי שצורפה
25 לקרן ביום 1.8.2016, ולפיכך ביום זה עדיין ארכת הביטוח הייתה בתוקף,
26 והמנוחה הייתה עמיתה פעילה עם רצף ביטוחי. מבטחים לא הוכיחה את
27 טענת הטעות שהעלתה גב' ברקנר בחקירתה הנגדית ביחס לרישום של מועד
28 הדיווח. מבטחים בחרה להעיד נגד מסמכים בכתב של הקרן. לא ייתכן שנציג
29 הקרן שכתב את שני המכתבים, גב' ברקנר והיועץ המשפטי של מבטחים, כולם
30 טעו בעניין כה מהותי במסמכים שונים, בתאריכים שונים כשטענת הטעות

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 הועלתה לראשונה במהלך חקירה נגדית של גב' ברקנר. לפיכך, משטענת
 2 הטעות לא הוכחה ונסתרת במסמכים של מבטחים עצמה, הרי שדמי הגמולים
 3 שולמו בתוך ארכת הביטוח, ולא היה למבטחים זכות לדרוש מהמנוחה
 4 הצהרת בריאות; רצף הביטוח לא נקטע גם בשל כך שמבטחים לא הוכיחה כי
 5 שלחה למנוחה את מכתב ההתראה כדין, בדואר רגיל, ולא הוכח כי הוא נשלח
 6 21 ימים לפני תום ארכת הביטוח. גם אם מכתב ההתראה נשלח, דבר שלא
 7 הוכח, אין להסתמך עליו שכן הוא נשלח תוך הפרה של הנחיית המפקח על
 8 הביטוח המחייבת משלוח מכתב 'בדיווח מפורט ונפרד', ולא על דרך צירוף
 9 למכתב אחר. כמו כן, מבטחים לא התריעה על היעדר הפקדות והסיכון הכרוך
 10 כך בעת הטיפול במשיכת כספי הפיצויים, על אף שלפי הפסיקה קיימת חובה
 11 כזו.
- 12 ב. **החיתום נערך על ידי מבטחים שלא כדין** - משהפרה מבטחים את הוראות
 13 התקנון הדורש את אישור רופא הקרן לביצוע והחלטת חיתום, הרי שפעולת
 14 החיתום חסרת תוקף ובטלה מעיקרה. לא רק שהקרן ביצעה חיתום ללא
 15 אישור רופא הקרן, אלא היא העידה חתמת ללא הכשרה רפואית, שלא היה
 16 לה קשר לחיתום המנוחה, ואף לא הגישה חוות דעת חיתומית נגדית לזו
 17 שהוגשה מטעם התובע על אף שחובתה לעשות כן; בעת החיתום הקרן לא
 18 הפעילה את שיקול דעתה באופן סביר. מבטחים מודה בסיכומיה כי הקרן
 19 ביצעה חיתום ללא בדיקת רופא, ומתרצת את הסטייה מהוראות התקנון בכך
 20 שקיים מאגר של החלטות רופא הקרן. מדובר בהרחבת חזית אסורה, שגם אין
 21 לה עיגון תקנוני; לכל היותר היה מקום להחריג בעניינה של המנוחה את ה
 22 P.T.C. כמו כן, מבטחים סירבה להציג את "נוהל חיתום" לפיו לטענתה היא
 23 פועלת, ועל התנהלות כזו כבר נמתחה ביקורת בפסיקה; החתמת מטעם
 24 מבטחים העידה עדות כבושה, תוך הרחבת חזית, כי דחיית המנוחה מצירוף
 25 לקרן נבעה גם בגלל "מכלול הבעיות", בלי לפרט אילו בעיות רפואיות ומדוע
 26 כל אחת מהן או צירופן מצדיקה דחייה מביטוח. רק אחרי שהחתמת נאלצה
 27 להודות בחקירתה כי היה מקום להחריג את בעיית P.T.C, יצרה החתמת
 28 מחלוקת חדשה בדבר הבעיות הרפואיות האחרות. לו הייתה הקרן מבקשת
 29 את אישור רופאי הקרן, לפי התקנון, ניתן היה לבחון את סבירות החלטת
 30 החיתום ולא על סמך השערות ועדויות כבושות של חתמת שכלל לא ביצעה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 את החיתום בפועל; לפי הפסיקה על קרנות הפנסיה לפעול בהתאם לעקרון
 2 השוויון, סבירות, היעדר שרירותיות והיעדר הפליה. לאור זאת יש להעדיף את
 3 הפרשנות לפיה סירוב הקרן לקלוט עמית לשורותיה יעשה רק בנסיבות חריגות
 4 וכברירה אחרונה, ונסיבות כאלו לא הוכחו בענייננו.
- 5 ג. **אחריות המעסיקה** - המעסיקה ידעה או היה עליה לדעת על פרטי הביטוח
 6 הפנסיוני הקיים של המנוחה, והיא הפרה את חובתה לצרף את המנוחה לקרן
 7 הקיימת במבטחים בתום שלושה חודשים מתחילת עבודתה. חרף חובותיה
 8 הקוגנטיות, המעסיקה לא תיעדה את עצם הפניות ולא את מועדי הפניות
 9 הנטענות למנוחה בדבר פרטי הקופה. מתכתובות הוואטסאפ מיום 3.9.2016,
 10 שהגיש סוכן הביטוח, עולה כי לכל היותר מדובר במספר שבועות לפני כן.
 11 המעסיקה אף לא התריעה בפני המנוחה על הסיכון לאבד את זכויותיה
 12 הביטוחיות. המייל היחיד מיום 30.3.2016 המהווה לטענת המעסיקה תיעוד
 13 לניסיונות לברר את הביטוח הקיים נותר מסתורי ועמום, והמנוחה אפילו לא
 14 נחקרה אודותיו (ראוי להזכיר כבר כעת כי המעסיקה לא ידעה על מייל זה,
 15 שבין המנוחה לבין סוכן הביטוח, במועד חקירתה של המנוחה); טענת גבי
 16 יצחקוב כי היתה זקוקה ל"טופס קוביות" (מסמך באמצעותו מודיע עובד
 17 למעסיק לאיזו קרן פנסיה הוא מבקש שיופקדו עבורו דמי הגמולים), היא
 18 עדות כבושה שלא מופיעה בתצהיר והיא טענת סרק. צו ההרחבה אינו מתנה
 19 את קיום חובת המעסיק בקיום טופס קוביות או תנאי נוחות אחר, ובוודאי
 20 שאינו מתנה את החובה בקיום סוכן. חובת הביטוח הפנסיוני היא קוגנטית,
 21 אינה תלויה או מושפעת מרצון קרן הפנסיה, ואין במחדל העובד או הקרן כדי
 22 לגרוע מחובת המעסיק להפריש תגמולים לקרן. כמו כן, מעדות סוכן הביטוח
 23 התברר כי למעסיקה היה הסדר הצטרפות עם קרן פנסיה אחרת (מיטב דש)
 24 ללא הצהרת בריאות, ולו הייתה פועלת לצרף את המנוחה, הייתה נמנע הנזק
 25 נשוא התביעה; טענת המעסיקה לפיה חיכתה כי המנוחה או הסוכן מטעמה
 26 ימציאו לה את פרטי הקופה הקודמת מהווה רשלנות חמורה מצידה, עשיית
 27 דין עצמי ורשלנות אשר גרמו לנזק נשוא התביעה.
- 28 ד. על אף ההזדמנות שניתנה למבטחים בחרה מבטחים בחוסר תם לב להעלות
 29 בסיכומיה טענת תרמית ומרמה. הדבר מעיד על חולשת טענותיה וכי אין שמץ

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

1 לטענת המרמה, שכן בזמן אמת הסכימה שהצהרת הבריאות תינתן נכון ל
2 5.8.2016.
3 ה. לנוכח האמור מבקש התובע כי בית הדין יחייב את מבטחים לשלם לו את
4 פנסיית הנכות לה הייתה זכאית המנוחה לפי סכום חודשי המהווה 75%
5 משכרה הממוצע, ובשערך ליום הגשת התביעה בסך חודשי של 31,657 ש"ח,
6 החל מחודש ספטמבר 2016 ועד פטירתה באוקטובר 2017. כמו כן, מבקש
7 התובע לחייב את מבטחים לשלם לו פנסיית שארים בהתאם לתקנון בשיעור
8 100% משכרה, בסך חודשי משוערך של 42,210 ש"ח מיום פטירתה ואילך.
9 בנוסף מבקש התובע כי בית הדין יקבע כי המעסיקה הפרה את חובתה לבטח
10 את המנוחה ולקבוע הוראות לקיום דיון בשאלת הנוק.
11

25. טענות מבטחים

13 א. ההפקדה של המעסיקה עבור המנוחה חרזה מארכת הביטוח - היות
14 וההפקדה האחרונה לקרן הפנסיה עבור המנוחה בוצעה (על ידי בנק לאומי)
15 בחודש פברואר 2016, תקופת ארכת הביטוח הסתיימה בתום חודש יולי 2016.
16 מכתב התראה נשלח למנוחה ביום 5.7.2016, בתוך תקופת ארכת הביטוח,
17 בגין הפסקת ההפקדות לקרן והפגיעה הצפויה בכיסוי הביטוחי. התובע לא
18 הניח תשתית עובדתית להוכחת טענתו לפיה הקרן הפרה את חובת הגילוי
19 והיידוע בעניין מכתב ההתראה, שעה שהמכתב התקבל אצל המנוחה, והיא
20 אישרה זאת בעדותה. כמו כן, משהמנוחה לא פנתה אל הקרן לבירור זכויותיה
21 ושימור הכיסוי הביטוחי, ומשתמה תקופת ארכת הביטוח, הרי שנקטע הרצף
22 הביטוחי לעניין תקופת האכשרה ולעניין מחלות קודמות למועד ההצטרפות
23 לקרן, ומעמד המנוחה בקרן הפך למעמד של 'עמיתה לא פעילה'. מבטחים
24 מפנה בהקשר זה לחוזר 2003/4 מיום 12.2.2003 ולעמדת המאסדר בעניין מתן
25 התראה על פגיעה בכיסוי שהוגשה בתיק ע"ע 65716-12-18, במסגרתה צוין
26 שהטלת החובה לשלוח הודעות לעמיתים, ובכלל זה הודעה לפי חוזר 2003/4,
27 מבלי לכלול קביעה מפורשת לעניין אופן השליחה, נעשתה על ידי הרשות
28 במכוון. כמו כן, כשהמאסדר מבקש לאסור על צירוף מסמכים או מידע
29 למכתב מסוים, הוא עושה זאת באמצעות חוזרים ברורים.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- ב. המנוחה וסוכן הביטוח לא פעלו לשמירת הכיסוי הביטוחי גם במסגרת הפנייה לקרן ביום 13.3.2016 בבקשה למשיכת כספי הפיצויים, כאשר במועד זה כבר הייתה לסוכן הרשאה להיכנס למסלוקה הפנסיונית בעניין המנוחה.
- ג. ביום 11.9.2016 העבירה המעסיקה לראשונה רשימת דיווח בעניין המנוחה, יחד עם הפקדת דמי גמולים (שכללה תשלומים רטרואקטיביים). עם זאת, בהתאם לתקנה 22א' לתקנון ולהלכה הפסוקה, הפקדות רטרואקטיביות לקרן פנסייה לא משנות את מועד הצטרפות העמית, ולא מקנות כיסוי ביטוחי לנכות ולשאיירים בגין תקופה שקדמה למועד ההצטרפות. בהתאם לתקנון מועד ההצטרפות לקרן הוא מועד קבלת הכספים בפועל.
- ד. בקרן הפנסייה לא התקבל בחודש אוגוסט 2016 דיווח/קלט ממוכן מטעם המעסיקה ביחס למנוחה. התובע לא הגיש ערעור על החלטת בית הדין להעיד את גבי ברקנר בעדות בה היא תיקנה את עדותה הראשונית בעניין מועד קבלת רשימת הדיווח, ומשכך הצדדים מושתקים מלהעלות כל טענה בעניין. מכתב הקרן מיום 13.9.2016 במסגרתו נרשם 1.8.2016, הופק לאחר קבלת הדיווח מיום 11.9.2016. רישומי הקרן ביחס למועד קבלת רשימת הדיווח הם בגדר רשומה מוסדית. משכך, רישומי קרן הפנסייה ודוחות המחשב מלמדים שרשימת הדיווח ודמי הגמולים התקבלו לראשונה בקרן רק ביום 11.9.2016.
- ה. אשר לטענת התובע בדבר האפשרות הקבועה בתקנון להארכת 'ארכת ביטוח', טוענת מבטחים כי גם אם היו מאפשרים למעסיקה להפקיד דמי גמולים עד המועד החוקי האחרון של שכר יולי 2016, לפי תקנה 10 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014 (להלן – **תקנות התשלומים לקופות גמל**), כלומר עד ליום 10.8.2016 (או 15.8.2016), אך הדבר לא היה מסייע למנוחה שכן בפועל הכספים הופקדו לראשונה ביום 11.9.2016.
- ו. אין בהוראות חוק הפרשנות או בהוראות תקנות מס הכנסה בכדי לשנות את האמור בתקנון בכל הנוגע להיעדר אפשרות שמבוטח שהצטרף לקרן ירכוש ביטוח רטרואקטיבית עבור תקופה שבה לא הועברו תשלומים.
- ז. המעסיקה, המנוחה וסוכן הביטוח ידעו בזמן אמת שקיימת למנוחה קרן פנסייה פעילה במועד תחילת העבודה במעסיקה, ושלא מבוצעות בגינה הפקדות דמי גמולים. עם זאת, אף צד לא עדכן את הקרן בטרם הסתיימה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 ארכת הביטוח, שהמנוחה החלה לעבוד אצל המעסיקה, ושאמורות להיות
 2 מבוצעות בגינה הפקדות. מדובר בהתשלוח קיצונית של הצדדים ואין להשית
 3 את התשלוחים לפתחה של קרן הפנסיה, בשים לב שהמנוחה קיבלה את
 4 מכתב ההתראה בטרם הסתיימה ארכת הביטוח.
- 5 ח. המנוחה היתה משכילה וכיהנה בתפקידים בכירים, השתכרה משכורת
 6 מכובדת, ועבדה בבנק במשך 11 שנים בפיתוח תכנה למערכות פנסיה, כך
 7 שסביר שהייתה מודעת בזמן אמת להשלכות עניין הביטוח הפנסיוני.
- 8 ט. **אחריות המעסיקה** - על המעסיקה חובה לברר עם המנוחה האם יש לה הסדר
 9 פנסיוני קודם, אך היא לא פעלה לבירור שם הקרן, והסתפקה בפניות בעל פה,
 10 ללא תיעוד הפניות; המעסיקה לא עמדה בהתחייבויותיה להתריע בפני
 11 המנוחה על הסיכון באובדן זכויותיה הפנסיוניות ככל ולא יבוצעו הפרשות
 12 במועד. התנהלות המעסיקה, אשר גם לא צרפה את המנוחה לקרן ברירת
 13 מחדל מהווה רשלנות חמורה.
- 14 י. **דחייה על רקע חיתום** - קרנות פנסיה מוותרות על הליך חיתומי רק כשמדובר
 15 בעובד חדש של מעסיק גדול, ונכון לשנת 2016 המעסיקה דיווחה לקרן על שני
 16 עובדים; כלל עמיתי קרן הפנסיה נדרשים לעמוד בתקופת אכשרה הקבועה
 17 בתקנון; בהתאם לתקנה 13.ג. לתקנון, היות ובמועד ביצוע תשלום דמי
 18 הגמולים הראשון, המנוחה הייתה במעמד של 'עמיתה לא פעילה', קרן הפנסיה
 19 הייתה רשאית לדרוש ממנה הצהרת בריאות, לבצע חיתום רפואי, לדחות את
 20 בקשת ההצטרפות או להחריג כיסוי ביטוחי בקרן; המנוחה נדחתה חיתומית
 21 עקב מכלול בעיות רפואיות שנרשמו בהצהרת הבריאות, בשים לב לניסיון
 22 התרמית והמרמה של המנוחה וסוכן הביטוח להגיש לקרן הפנסיה בחודש
 23 אוקטובר 2016 הצהרת בריאות נושאת תאריך חתימה 5.8.2016, ומבלי שצוין
 24 בהצהרת הבריאות דבר מחלתה של המנוחה. מבטחים מפנה לפסיקה
 25 המתייחסת לחובת גילוי מוגברת החלה על שני הצדדים ביחסים שבין מבטח
 26 ומבוטח, וטוענת לחוסר תום לב מצד המנוחה ומצד סוכן הביטוח.
- 27 יא. ניסיון התובע לטעון, לאחר שמיעת עדות סוכן הביטוח, כי היתה הסכמה עם
 28 הקרן שהצהרת הבריאות תהיה רטרואקטיבית ליום 1.8.2016 היא הרחבת
 29 חזית אסורה. גם אם היה אישור להצהרת בריאות רטרואקטיבית, הדבר
 30 אסור ומנוגד לתקנון.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- יב. יש לדחות את הטענה שהליך החיתום לא בוצע על ידי רופא הקרן. במקרים מסוימים החיתום נעשה על סמך בעיות מוצהרות באופן כללי ובהתאם למאגר פנימי שבנתה הקרן המתבסס על החלטות רופא. כמו כן, אין מקום להתערבות בית הדין בהליך החיתום, שכן לאף גורם אין סמכות ערעור על החלטות חיתום של קרנות פנסיה, והליך ערעור על חיתום גם לא קיים בתקנון. המאסדר לא פרסם מדיניות חיתום אחידה לקרנות הפנסיה, כך שהוא הותיר זאת לשיקול הדעת של כל חברה מנהלת.
- יג. חקירתו הנגדית של פרופ' רובינשטיין סתרה את עדותו, והתברר בה כי לא היה לו מושג בענייני קרנות פנסיה, בענייני חיתום של קרנות פנסיה, בכללים שקרנות פנסיה נדרשות לעמוד בהן, ובהבחנה בין חברות ביטוח לקרן פנסיה.
- יד. מהראיות בתיק עולה כי נעשה ניסיון מרמה ותרמית מצד המנוחה וסוכן הביטוח כלפי קרן הפנסיה בעניין הצהרת הבריאות. כמו כן תכתובות הדואר האלקטרוני חשפו עולם שלם לעניין מחלה קודמת למועד ההצטרפות לקרן, וגם אם לא היה מבוצע חיתום למנוחה, היתה נבדקת בעניינה עמידה בתקופת האכשרה (60 חודשי חברות) הקבועה בתקנון.
- טו. אין תחולה בענייננו לסעיף 19א(ד) לחוק הגנת השכר, התשי"ח – 1958, שכן בהתאם לסעיף 19א(א)(י)1 המעסיקה לא העבירה פרטים ותשלום דמי גמולים לקרן פנסיה בגין המנוחה בטרם הסתיימה תקופת ארכת הביטוח. כמו כן, יש לדחות את הטענה שעל הקרן היה לשלוח את מכתב ההתראה בדואר רשום בהתאם לסעיף 19א(ח) לחוק, שכן הסעיף לא חל משהפקדות בתקופת העבודה בבנק הסתיימו בסיום יחסי עבודה.

26. טענות המעסיקה

- א. יש לקבל את התביעה כנגד מבטחים ולדחות את התביעה נגד המעסיקה מהנימוקים הבאים:
1. אורכת הביטוח החלה ביום 1.3.2016 והסתיימה ביום 1.8.2016. כמו כן, בהתאם לסיפא הגדרת המונח "ארכת ביטוח" בתקנון, במצב בו לא הופקדו דמי גמולים בתוך חמישה חודשים, ארכת הביטוח תימשך עד ליום המאוחר ביותר בו רשאי המעסיק להפקיד לפנסיה, היינו את ההפקדות בגין שכר אוגוסט 2016 היה על המעסיקה לשלם עד 15.9.2016, מבלי שארכת הביטוח תסתיים. בפועל התשלום הועבר לקרן ביום 11.9.2016. לפיכך הכספים

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 הועברו בתוך ארכת הביטוח, בכיסוי ביטוחי מלא, ולכן מבטחים לא היתה
 2 זכאית לבקש מהמנוחה הצהרת בריאות.
- 3 2. חובת הקרן לפי תקנות מס הכנסה ולפי התקנון היא לקבל כספים בתוך
 4 שנת המס רטרואקטיבית תוך שימור הכיסויים הביטוחיים. לטענת המעסיקה
 5 הדבר מתחייב גם ממסמך מבטחים הקובע כי תאריך קבלת הבעלות הוא
 6 1.8.2016. לא סביר כי מבטחים בטעות רשמה 1.8.2016. ההסבר ההגיוני
 7 האפשרי הוא כי כשהכספים התקבלו ממעסיקה ביום 11.9.2016, הם נקלטו
 8 עבור שכר אוגוסט 2016, בהתאם להוראות התקנות והתקנון כאמור, ומכאן
 9 הרישום לקבלת בעלות ביום 1.8.2016 אשר נרשם במכתב מיום 13.9.2016.
- 10 3. מבטחים לא עמדה בחובתה להתריע בפני המנוחה לפני הפגיעה בכיסוי
 11 הביטוחי. מכתב ההתראה נשלח רק לאחר יותר משלושה חודשים ממועד
 12 סיום העסקה. קרן הפנסיה ידעה על הפסקת עבודתה בבנק לאומי, שכן ביום
 13 13.3.2016 המנוחה פנתה בבקשה למשיכת פיצויים, אך לא דאגה לעדכן את
 14 המנוחה בדבר ההשלכות של הפסקת התשלומים. כמו כן, לא הוכח כי מכתב
 15 ההתראה נשלח בדואר כדין, אלא רק בדואר אלקטרוני שהגיע לדואר ספאם.
 16 בנוסף אם מכתב ההתראה נשלח בדואר רגיל, הרי שהוא נשלח ביחד עם
 17 מכתב שינוי דמי הניהול, גם כן שלא כדין.
- 18 4. ידיעת סוכן הביטוח, אשר נהג כלפי המנוחה ברשלנות קיצונית, כמוה
 19 כידיעת הקרן, ולכן יש להחיל את הוראות סעיף 33 לחוק חוזה הביטוח,
 20 תשמ"א-1981 ולהטיל על מבטחים את האחריות למחדל סוכן הביטוח.
- 21 ב. ככל שהתביעה כנגד מבטחים לא תתקבל טוענת המעסיקה כי יש לדחות את
 22 התביעה מולה מהנימוקים הבאים:
- 23 1. המנוחה סיכלה את ביצוע העברת התשלומים לקרן הפנסיה – המנוחה
 24 היתה בתפקיד בכיר, מודעת לחובת המעסיק להפקיד לקרן פנסיה כמו גם
 25 לזכויותיה הפנסיוניות בטרם תחילת עבודתה במעסיקה, ועל אף פניותיה
 26 הרבות של המעסיקה למנוחה, המנוחה לא שיתפה פעולה, והפנתה לסוכן
 27 הביטוח. כבר ביום 30.3.2016 המעסיקה פנתה למנוחה בהודעת דואר
 28 אלקטרוני בעניין הנושא הפנסיוני. כמו כן, הוכח שעד ליום 4.9.2016
 29 המעסיקה לא ידעה כי למנוחה תכנית פנסיה פעילה למרות שניסתה לברר

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 זאת מולה. חובת המעסיק לברר בנוגע לביטוח פנסיוני אינה יכולה להיות תוך
- 2 פגיעה בפרטיות העובד.
- 3 2. לא הוכח כי אם המנוחה היתה משתפת פעולה אזי היא היתה בוחרת
- 4 לבטח עצמה למקרה של אובדן כושר עבודה או פטירה. עובד רשאי לבחור
- 5 בכל מסלול בכל סוג של ביטוח פנסיוני גם ללא כיסויים ביטוחיים ולמעסיק
- 6 אין אפשרות להתערב בהחלטה זו.
- 7 3. ברגע שהמעסיקה קיבלה הנחיות מסוכן הביטוח של המנוחה היא פעלה
- 8 באופן מידי להפקדת הכספים, וביום 11.9.2016 העבירה את התשלום
- 9 למבטחים.
- 10 4. גם אם המעסיקה היתה מעבירה את כספי הביטוח במועד למבטחים,
- 11 תביעת המנוחה היתה נדחית בשל חיתום בדיעבד לנוכח מחלות קיימות,
- 12 וזאת מאחר ולא חלפו 60 חודשים מעת ההצטרפות ועד לקרות מקרה
- 13 הביטוח. כך גם אם המעסיקה היתה מצרפת את המנוחה לקרן פנסיה ברירת
- 14 מחדל או לקרן פנסיה אחרת, הרי שהתביעות לקצבת נכות ולקצבת שאירים
- 15 היו נדחות.
- 16 5. לפי סעיף 3(א)1 לצו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק משנת 2008,
- 17 על המנוחה היה להודיע בתוך 60 ימים בכתב למעסיק באיזו קרן פנסיה היא
- 18 מעוניינת להיות מבוטחת. הוכח כי המנוחה לא פעלה כך. כיוון שהמנוחה
- 19 סיכלה את האפשרות להפקדה מהיום הראשון בהתאם לחוזה, הרי שבהתאם
- 20 לצו ההרחבה ההפקדה הראשונה הייתה אמורה להתבצע לאחר שישה חודשי
- 21 עבודה, כלומר בחודש אוקטובר 2016 עבור חודש ספטמבר 2016, ומכאן
- 22 שהמעסיקה הפקידה עוד קודם למועד. ככל שההפקדות היו מועברות לקרן
- 23 ברירת מחדל לאחר ששה חודשי עבודה בשל אי העברת פרטי הקופה על ידי
- 24 המנוחה, הרי שהדבר היה לאחר גילוי המחלה.
- 25 6. ככל שקמה אחריות למעסיקה מכוח החוזה האישי, הרי שהמנוחה
- 26 סיכלה את אפשרות מימושה. ככל שהטענה היא לחבות מכוח צו ההרחבה,
- 27 הרי שהוכח כי לנציגי המעסיקה לא הייתה ידיעה האם קיימת למנוחה תכנית
- 28 פנסיונית קיימת, וטרם חלפו ששה חודשים. ככל שלא תתקבל טענת
- 29 המעסיקה בעניין זה, הרי שהחבות לפי צו ההרחבה היא לפי תקרת השכר
- 30 הממוצע במשק. כמו כן, השכר המרבי המבוטח בקרן פנסיה מקיפה הוא בכל

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

1 מקרה בסך 18,190 ש"ח. לא הוכח כי המנוחה בוטחה על ידי בנק לאומי בשכר
2 העולה על תקרת ההפקדה לקרן פנסיה מקיפה.
3 7. אם קיימת למעסיקה אחריות לפי צו ההרחבה, אז למנוחה אשם תורם
4 של 100% על הזכות העודפת שמעבר לזכות המוקנית מצו ההרחבה.
5

6 דיון והכרעה

- 7 **א. המעסיקה הפקידה עבור המנוחה דמי גמולים במסגרת ארכת הביטוח**
8 .27 בין הצדדים מחלוקת ביחס לשאלה האם ביום 11.9.2024 – מועד ההפקדה
9 הראשונה על ידי המעסיקה - תמה "ארכת הביטוח" של המנוחה. "ארכת
10 ביטוח" הינה תקופה מוגדרת ומתוחמת בה ממשיך העמית להיות מבוטח (עמית
11 פעיל) אף שאינו מפקיד דמי גמולים. ארכת הביטוח מוגדרת בתקנון כ"**תקופה**
12 **שתחילתה ביום הראשון של החודש שבתכוף לאחר החודש האחרון שבו**
13 **הופקדו בקרן דמי גמולים**" ועוד נקבע בהגדרה כי "**תקופת ארכת הביטוח תהא**
14 **חמישה חודשים, אלא אם החברה אישרה לבקשת העמית, בהתאם להוראת**
15 **תקנה 19(ב1), כי תקופת ארכת הביטוח תהא קצרה יותר...**".
16 .28 "עמית פעיל" מוגדר בתקנון כ"**עמית ששולמו בעדו דמי גמולים לקרן...במשך**
17 **חודש אחד לפחות בתכוף לפני מועד אירוע מזכה שאירע לאחר מועד**
18 **ההצטרפות לקרן, או עמית בתקופת ארכת הביטוח שלא נמשכו מחשבונו,**
19 **בתקופת ארכת הביטוח, מלוא סכומי מרכיב תגמולי המעסיק ומרכיב תגמולי**
20 **העובד"** (ההדגשה אינה במקור).
21 .29 לפיכך, ככל שאכן ארכת הביטוח הסתיימה – אזי המנוחה הפכה להיות עמיתה
22 לא פעילה במועד הפקדת דמי הגמולים על ידי המעסיקה ולכן יש לבחון את
23 זכויותיה **כעמיתה חדשה**. מנגד, ככל שדמי הגמולים הופקדו עבור המנוחה
24 בתוך ארכת הביטוח – אזי המנוחה נותרה **עמיתה פעילה** ובהתאם - היה על
25 מבטחים לבחון את תביעתה לפנסיית נכות ולאחר פטירתה את תביעתו של
26 התובע לפנסיית שאירים.
27 .30 כפי שפורט לעיל, אין חולק כי דמי הגמולים האחרונים שהתקבלו בקרן על ידי
28 בנק לאומי עבור המנוחה הופקדו בחודש פברואר עבור חודש ינואר 2016.
29 ההפקדה הבאה נעשתה על ידי המעסיקה, ביום 11.9.2016, עבור אוגוסט 2016
30 והחודשים שקדמו לו.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 .31 אין חולק כי ארכת הביטוח החלה ביום 1.3.2016 (היום הראשון של החודש
2 שבתכוף לאחר החודש האחרון שבו הופקדו בקרן דמי גמולים).
- 3 הצדדים חלוקים ביחס למועד סיומה של ארכת הביטוח – לטענת התובע
4 והמעסיקה ארכת הביטוח הסתיימה ביום 1.8.2018 ואילו לטענת מבטחים
5 "בחודש יולי 2016".
- 6 .32 במחלוקת זו עמדתנו כעמדת התובע והמעסיקה: סעיף 10(ב) לחוק הפרשנות
7 קובע כך: **"תקופה קצובה במספר חדשים או שנים לאחר אירוע פלוני תסתיים**
8 **בחדשה** [הטעות במקור] **האחרון ביום שמספרו בחודש כמספר יום האירוע,**
9 **ואם היה החודש חסר אותו יום – ביום האחרון של החודש"**. אין חולק
10 שבהתאם להוראה זו, ארכת הביטוח שהחלה ביום 1.3.2016 מסתיימת ביום
11 1.8.2016.
- 12 .33 מבטחים אינה חולקת על כך שיישום חוק הפרשנות על המקרה הנדון מורה כי
13 ארכת הביטוח הסתיימה רק ביום 1.8.2016, אלא טוענת כי זכויות העמיתים
14 נקבעות אך ורק על פי התקנון ואין להחיל עליו את חוק הפרשנות **"שעה**
15 **שהתקנון קובע במפורש הוראות לעניין ארכת הביטוח"** (סעיף 35 לסיכומיה).
16 .34 אין בידינו לקבל טענתה זו:
- 17 א. אשר לשאלת העקרונית של תחולת חוק הפרשנות, כעולה מסעיף 1 הוא חל
18 על **"כל חיקוק והוראת מינהל"** ותקנון קרן הפנסיה עומד בהגדרת הוראת
19 מינהל בחוק. מבטחים לא טענה אחרת. אין בכך לגרוע מהכלל לפיו זכויות
20 עמיתים נקבעות אך ורק בהתאם לתקנון, שהרי כל דבר חקיקה (או הוראת
21 מינהל) הדורשים פרשנות הם אלו הקובעים את הזכות המהותית. יחד עם
22 זאת, בעוד שהתקנון קובע מפורשות את יום התחילה של ארכת הביטוח,
23 הוא אינו קובע מפורשות את יום הסיום למעט הקביעה כי היא תארך
24 חמישה חודשים. בנסיבות אלו, יש להיזקק לחוק הפרשנות בכדי לקבוע
25 בבירור את מועד הסיום של ארכת הביטוח.
- 26 ב. אשר לצורך המהותי להיזקק לחוק הפרשנות – הצדדים חלוקים למעשה על
27 חודו של יום בהקשר למועד הסיום של ארכת הביטוח: מבטחים מתייחסת
28 ל-31.7.2016 ואילו התובע מתייחס ליום 1.8.2016. חוק הפרשנות נועד למנוע
29 פערים ביישום הוראות דין, הנובעים מאורך החודשים הרלוונטיים וראו:
30

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 "בכל חודש קלנדרי מספר ימים אחר (28 ולעיתים 29
2 ימים, 30 ימים, או 31 ימים). לאור שוני זה נדרשה
3 הוראה, טכנית באופייה, במסגרת חוק הפרשנות,
4 הקובעת - על מנת למנוע מחלוקות ולהביא לאחידות -
5 כיצד למנות תקופה בת מספר חודשים שאינם בהכרח
6 זהים באורכם..."
7
- 8 ע"ע (ארצי) 4241-03-17 נטלי כהן - ד"ר שלמה כהן ושות' משרד עורכי דין,
9 28.4.2019, פסקה 23.
10 כך, באותו מקרה, קבע בית הדין הארצי כי עובדת שהועסקה מיום 1.1.2014
11 ועד ליום 30.6.2014 לא צברה ששה חודשי העסקה לצורך תחולת הוראת
12 סעיף 9(א) לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 המחייבת היתר לפיטורים של
13 עובדת בהריון לאחר ששה חודשי העסקה.
14 באופן דומה, ומכיוון שהגדרת ארכת הביטוח קובעת "תקופה קצובה במספר
15 חודשים", שאין חולק שתחילתה ביום 1.3.2016, אזי מועד תום ארכת
16 הביטוח הינו 1.8.2016.
- 17 35. הגדרת ארכת הביטוח בתקנון מוסיפה הוראה המגלמת אפשרות להארכת
18 המועד של תום ארכת הביטוח ככל ששולמו דמי גמולים עבור החודש האחרון
19 שלה:
- 20 "כל עוד לא הופקדו בקרן דמי גמולים בעד החודש בו תמה
21 התקופה המנויה בפסקה הקודמת (בהגדרה זו: "החודש
22 האחרון"), תימשך תקופת ארכת הביטוח עד ליום
23 המאוחר ביותר במהלך החודש, שבתכוף לאחר החודש
24 האחרון, שבו בהתאם לתקנות מס הכנסה על מעבידו של
25 עמית שכיר להפקיד בקרן דמי גמולים בעד החודש
26 האחרון" [להלן – הסיפא להגדרה]
27
- 28 36. לענייננו – על פי הסיפא להגדרת ארכת הביטוח ובמצורף עם תקנה 10(2)
29 לתקנות התשלומים לקופת גמל, הרי שארכת הביטוח בעניינה של המנוחה
30 המשיכה עד ליום 15.9.2016 - המועד האחרון להפקדת דמי גמולים עבור חודש
31 אוגוסט 2016. נציין כי מבטחים אינה חולקת על עקרון זה, אלא שכאמור מכיוון
32 שלעמדתה יולי 2016 הוא החודש האחרון לארכת הביטוח, ולכן יישום הסיפא
33 להגדרה מוביל ליום 15.8.2016 (סעיף 34 לסיכומיה). משקבענו כי ה-1.8.2016
34 הינו היום האחרון למניין ארכת הביטוח, אזי לפי הסיפא להגדרה ובשים לב
35 למועד הפקדת דמי הגמולים בפועל, המועד מוארך עד 15.9.2016.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

37. תוצאה זו מתיישבת עם החשיבות הרבה שיש לתת לסוגיית הביטוח הפנסיוני כזכות בעלת חשיבות ראשונה במעלה. התקנון מורה כי ארכת הביטוח תימשך חמישה חודשים, אך עולה ממנו כי בגדרם של חמשת החודשים לא יספרו הימים שעד תחילת החודש הבא (אחרי החודש האחרון בו הופקדו דמי גמולים). בהתאם, ככל ששולמו במועד דמי גמולים עבור החודש השישי, אזי גם הימים שלאחר תום החודש החמישי אינם נספרים. יוצא אפוא שהתקנון מאפשר ארכת ביטוח למשך חמישה חודשים "נטו" ללא פעילות בקרן (ובמקרה שלנו – חודשים מרץ עד יולי), והדבר עולה בקנה אחד עם המטרה לפרש את התקנון באופן שייטיב עם המבוטח, לנוכח חשיבותן של הזכויות המוגנות בו.
38. אנו קובעים אפוא כי משהועברו למבטחים דמי גמולים עבור המנוחה ביום 11.9.2016 ואילך, היה זה בתוך תקופת ארכת הביטוח.
39. בשולי הדברים יצוין כי לתוצאה דומה הגיע בית הדין האזורי לעבודה בחיפה בתיק ס"ע (חי') 11636-05-11 אריה ציטיאד נ' מנו ספנות בע"מ, מיום 14.7.2013. מבטחים, שהייתה צד להליך הגישה ערעור אך הוא הסתיים בהסכם פשרה בין הצדדים, שלא הוגש לבית הדין (ע"ע (ארצי) 24038-10-13 מנורה מבטחים פנסיה בע"מ נ' ציטיאד אריה ואח').
40. כפועל יוצא מהאמור לעיל, נקבע בזאת כי המנוחה הייתה עמיתה פעילה בקרן הפנסיה במועד הגשת תביעת הנכות ולא נדרשה להצטרפות מחודשת לקרן פנסיה. לפיכך, על מבטחים לשלם לתובע, כיורש המנוחה, את פנסיית הנכות שהייתה זכאית לה בימי חייה ואת פנסיית השאירים לה הוא זכאי, הכל בהתאם להוראות התקנון. לנוכח התוצאה איננו נדרשים ליתר הטענות שהועלו כנגד מבטחים.
- 22
23
24
- ב. המעסיקה פעלה כדין
41. אמנם לנוכח התוצאה אליה הגענו לעיל, אין לנו צורך להידרש לשאלת חבות המעסיקה ובכל זאת, לנוכח ריבוי הטענות כנגדה, ולאחר שהיא נדרשה להתגונן בפניהן בהרחבה, מצאנו לנכון להתייחס אליהן בקצרה.
42. המנוחה התקבלה לעבודה במעסיקה ונמסר לה חוזה העסקה המפרט את זכויותיה. אמנם החוזה שהוצג לעיוננו אינו חתום, אך הוא הוגש במצורף לתצהיר התובע ללא הסתייגות (נספח ז') ולכן ניתן לראות בו עדות לכך שלכל הפחות נמסרו למנוחה פרטי העסקתה בהתאם לדין (חוק הודעה לעובד ולמועמד

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 לעבודה (תנאי עבודה והליכי מיון וקבלה לעבודה), התשס"ב-2002). בהתאם
 2 לחוזה, זכויותיה של המנוחה לפנסיה "יבוטחו כדין". משמע, בהעדר תחולה
 3 לדין ספציפי, חל על העסקתה של המנוחה צו הרחבה [נוסח משולב] לפנסייה
 4 חובה (מיום 27.9.2011. להלן – **צו ההרחבה**).
- 5 סעיף 3.א.1 לצו ההרחבה קובע כי על המנוחה להודיע למעסיקה בתוך 60 ימים .43
 6 ממועד תחילת עבודתה מהי קרן הפנסיה או חברת הביטוח אליה היא בוחרת
 7 שיופקדו דמי הגמולים עבורה. **אין חולק שהמנוחה לא עשתה כן**.
 8 בהתאם לסעיף 3.ב לצו ההרחבה, ככל שעובד אינו מודיע במועד למעסיקו על
 9 בחירתו – מחויב המעסיק להפקיד לקרן פנסיה מקיפה (ברירת מחדל), החל
 10 מהמועד שבו קמה לעובד הזכאות על פי סעיף 6 לצו. עוד נקבע בסעיף זה כך :
 11
 12 **"מובהר כי אין בקביעת המועד להודעת העובד על בחירתו**
 13 **כאמור ברישא של סעיף קטן א', כדי לדחות את מועד**
 14 **זכאותו הקבוע בסעיף 6ה' עד ז' להלן"**
 15
- 16 סעיף 6.ה לצו קובע כי במקרה שהעובד התקבל לעבודה כשהוא מבוטח בביטוח
 17 פנסיוני כלשהו, הוא זכאי להפקדות לביטוח פנסיוני כבר בתום שלושה חודשים
 18 מתחילת עבודתו, רטרואקטיבית מהיום הראשון לעבודתו (היינו – ללא תקופת
 19 המתנה).
- 20 מחד גיסא מוטלת אפוא על העובד החובה להודיע למעסיק מהם פרטי הקרן .44
 21 הפעילה בה מנוהל הביטוח הפנסיוני שלו ומאידך גיסא מוטלת על המעסיק
 22 החובה להפקיד עבור העובד במועד, אשר בענייננו הוא שלושה חודשים מתחילת
 23 עבודתה של המנוחה.
- 24 באיזון בין חובותיהם אלו של העובד ושל המעסיק, מוטלת על המעסיק חובה
 25 מוגברת, אקטיבית, לבירור האם קיימת קרן פעילה לעובד ומהם פרטיה וראו :
 26 **"בהתחשב בתכלית האצת עיתוי הביטוח הפנסיוני של**
 27 **בעלי הסדר קודם... אין די בציון עצם הזכות לביטוח**
 28 **פנסיוני של בעל הסדר קודם בהסכם העבודה או בטופס**
 29 **ההודעה לעובד, אלא יש להטיל חובה על המעסיק לערוך**
 30 **בירור, בין בעל פה ובין בכתב, בדבר קיומו של הסדר**
 31 **קודם, ולתעדו.**" [ע"ע (ארצי) 25181-03-19 מלונות
 32 **הכשרת הישוב בע"מ - שני בן עמי, מיום 4.3.2021. להלן**
 33 **– עניין הכשרת הישוב. בפסקה 53].**

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

45. על יסוד האמור לעיל ובשים לב לחומר הראיות שלפנינו, אנו קובעים כי המעסיקה פעלה כנדרש בכדי לקבל מהמנוחה את פרטי קרן הפנסיה אליה היא מבקשת שיופקדו דמי הגמולים עבורה, זאת כמפורט להלן:
- א. המנוחה לא הצהירה בפנינו דבר ביחס למועד בו דיווחה למעסיקה על קרן הפנסיה שלה או ביחס להידברות בינה לבין המעסיקה בעניין זה. כאשר נשאלה מתי הודיעה למעסיקה מהם פרטי קרן הפנסיה שלה, השיבה שאינה זוכרת (עמ' 2, ש' 21). מעדותה של המנוחה לא ניתן להסיק שכלל הודיעה למעסיקה שיש לה קרן פנסיה פעילה.
- ב. גב' יצחקוב (החשבת) העידה - וכך העידה גם גב' קציר (מנהלת המשרד) - שכבר בחודש מרץ 2016, עם תחילת עבודתה, הן הפנו את המנוחה אל סוכן הביטוח עמו עובדת המעסיקה (מר ינון שעובי). גב' קציר הוסיפה כי ערכה היכרות בין המנוחה לבין מר שעובי, אך לטענתה "ורד ז"ל ביקשה לטפל בתוכנית הפנסיונית מול הסוכן שלה", כפי שאף עולה מהתכתובת בין המנוחה לבין הסוכן.
- ג. מר שעובי העיד שבאחת הפעמים בהן הגיע למשרדי המעסיקה פגש את המנוחה תוך ש"הבהירו לי שהיא עובדת חדשה ויש לטפל בהסדר הפנסיוני שלה", אך היא אמרה לו "שהיא מבקשת לערוך את הביטוח הפנסיוני באמצעות סוכן ביטוח מטעמה" (סעיף 4 לתצהירו).
- ד. עדויות המעסיקה, אשר כשלעצמן היו מהימנות ועקביות, מתיישבות היטב גם עם הודעות המייל שהוצגו בתכתובת בין המנוחה לבין סוכן הביטוח. כך, ביום 3.9.2016 שלחה המנוחה הודעת וואטסאפ לסוכן הביטוח בה נכתב (נת/6. ההדגשה אינה במקור):

"אורן היקר. אתה כבר יודע שאצטרך את עזרתך. 1. חייבת לדעת איזה ביטוח בריאות יש לי בפניקס ומה הוא מכסה. (תודה לאל שלא הסכמת לצמצם אותו). האם מכסה טיפולים בחול באיזה תנאים ועד איזה סכום. האם מכסה ביקורים או בדיקות בארץ. מניחה שעד סוף השבוע יהיה לי איבחון רישמי. 2. מה עם אובדן כושר? מבינה שעדיין בתוקף מבנק לאומי. צודקת? מבקשת שתתקשר לבת-אל היא החשבת שכר שלנו ומבקשת כבר כמה שבועות החלטה לאיפה להפקיד לי את הסוציאליות שלי."

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 החשבת העידה על כך ועדותה מהימנה עלינו (עמ' 31, ש' 18):
- 2 **"אנו שואלים את העובד מהי קרן הפנסיה שלו... כלומר,**
- 3 **אחרי חמישה חודשים שרדפנו אחרי המנוחה והיא ישבה**
- 4 **כמה חדרים לידי. לכן אין תיעוד בדוא"ל אבל כל פעם**
- 5 **שראיתי אותה ושוחחתי איתה שאלתי אותה שוב על קרן**
- 6 **הפנסיה שלה והיא דחתה אותי כל פעם...."**
- 7
- 8 ה. באותו מועד בו ביקשה המנוחה מסוכן הביטוח לטפל עבורה בביטוח
- 9 הפנסיוני, היא שלחה הודעה נוספת, הפעם אל החשבת, בה ציינה כי מסרה
- 10 לסוכן הביטוח את המספר שלה כדי שימסור לה את פרטי הביטוח הפנסיוני
- 11 שלה (נספח 2 לתצהיר גבי יצחקוב).
- 12 הודעות מייל אלו מתיישבות עם עדותו של סוכן הביטוח, לפיה החל להיות
- 13 הסוכן של המנוחה בקרן הפנסיה רק בחודש ספטמבר 2016 (עמ' 89, ש' 29).
- 14 ו. ביום 4.9.2016 עוד כתב סוכן הביטוח למנוחה שהוא **"צריך להגיד לה**
- 15 **[הכוונה לחשבת, מ.ג.ד.] לאן להפקיד"** (נספח 3 לתצהיר החשבת) - היינו
- 16 עדיין לא נמסרו למעסיק פרטי הקרן.
- 17 ז. רק ביום 5.9.2016 שלח סוכן הביטוח אל נציגת המעסיקה, מייל עם פרטי
- 18 קרן הפנסיה והנחיות בנוגע לחלוקת ההפקדות עבור המנוחה:
- 19 **"היי מלכי**
- 20 **בהמשך לשיחתנו**
- 21 **עליך להפקיד לורד זמיר לפנסיה במנורה מבטחים קרן**
- 22 **מספר 56672884 לפי הפקדות של 7.5% מעסיק 7% עובד**
- 23 **ו 0.833% פיצויים."** [כך במקור. נספח 4 לתצהיר גבי
- 24 יצחקוב]
- 25
- 26 באותו יום עדכן סוכן הביטוח את המנוחה בהודעה בה כתב **"הפנסיה טופל"**
- 27 **(נת/6).**
- 28 כל אלו מתיישבים היטב עם טענת המעסיקה לפיה היא אכן פעלה בשקידה
- 29 ובאופן סביר והולם, כבר ממועד תחילת העבודה, על מנת לקבל מהמנוחה את
- 30 פרטי קרן הפנסיה שלה אך זו לא מסרה את פרטי הקרן לפני 5.9.2016.
- 31 אשר לטענת התובע כי היה על המעסיקה לברר שלא דרך המנוחה על פרטי קרן
- 32 הפנסיה של המנוחה – אין בידינו לקבלה בנסיבות העניין. תחילה, הטענה כלל
- 33 לא הוכחה - לא עולה מחומר הראיות שלפנינו שהיו למעסיקה דרכים חוקיות
- 34 לברר את פרטי קרן הפנסיה של המנוחה, ללא שיתוף הפעולה של המנוחה.
- 35 בנוסף, בעניין הכשרת הישוב נפסק כי **"על פני הדברים החובה שיש להטיל על**

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 **המעסיק מצטמצמת לקבלת מידע מהעובד ולא מוטל על המעסיק להעמיק חקר**
 2 **תוך פגיעה בפרטיות העובד** (שם). אין מדובר במעסיק אשר נכנס בנעליו של
 3 מעסיק קודם (כך שהוא יכול לכאורה לקבל מהמעסיק שהוא נכנס בנעליו את
 4 פרטי הקרן), כי אם במעסיק חדש שאין לו אלא את המידע שנמסר לו על ידי
 5 העובד בהקשר זה.
- 6 לפיכך, משלא מסרה המנוחה למעסיקה את פרטי קרן הפנסיה שלה, לא יכלה .47
 7 המעסיקה לדעת האם אכן קיימת למנוחה קרן פנסיה פעילה. ונדגיש – הודעת
 8 העובד אינה מסתכמת לכך שיש לו קרן פעילה כי אם מחייבת גם את פירוט פרטי
 9 הקרן. גם אם נקבל את טענת התובע כי לא נדרשת הודעה במסגרת "טופס
 10 קוביות" דווקא, הרי שלכל הפחות נדרשת הודעה המפרטת את **פרטי קרן**
 11 **הפנסיה**, בלעדיהם לא היה בידי המעסיקה לבצע את חובתה על פי צו ההרחבה.
 12 כל עוד לא נמסרה למעסיקה הודעה כאמור, ולנוכח הבירורים שערכה מול
 13 המנוחה על מנת לברר את פרטי קרן הפנסיה אליה היא מבקשת להפקיד את
 14 דמי הגמולים, לא ניתן לקבוע כי המעסיקה הפרה את חובתה על פי צו ההרחבה.
 15 לאור האמור לעיל אנו קובעים כי המעסיקה פעלה כדין, תוך שעשתה את .48
 16 המאמץ הראוי לבירור קרן הפנסיה הפעילה של המנוחה ומיד בסמוך לאחר
 17 שקיבלה את פרטיה (5.9.2016) העבירה ללא שיהוי דמי גמולים לקרן הפנסיה
 18 (11.9.2016). למעשה, לא זו בלבד שלא מצאנו פגם בהתנהלות המעסיקה, אלא
 19 שרק בזכות מהירות התגובה שלה, לאחר שהמנוחה השתהתה עם העברת פרטי
 20 הקרן, נותרה המנוחה עמיתה פעילה בקרן הפנסיה. לא למותר לציין בהקשר זה,
 21 כי עובדות רבות שהיו בידיעת המנוחה, ובעיקרן הקשר וההדברות בינה לבין
 22 סוכן הביטוח, לא הוצגו על ידי המנוחה והן נודעו למעסיקה באמצעות הכלים
 23 הדיוניים שאפשר לה ההליך המשפטי: מתן צו לקבלת תכתובות המייל שלה
 24 וזימון סוכן הביטוח לעדות.
- 25

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 51904-09-17

01 דצמבר 2024

- 1 **סוף דבר**
- 2 49. התביעה כנגד מבטחים מתקבלת. מכיוון שנכותה של המנוחה ממועד סיום
- 3 עבודתה ועד פטירתה לא הייתה במחלוקת, על מבטחים לשלם לתובע את
- 4 פנסיית הנכות לה הייתה זכאית המנוחה כעמיתה פעילה בקרן עם רצף ביטוח
- 5 מאז 1.5.2014 וכן לשלם לתובע פנסיית שאירים ממועד פטירתה של המנוחה,
- 6 הכל בהתאם לתקנון.
- 7 מבטחים תישא בהוצאות התובע, לנוכח הימשכות ההליכים, בסך 40,000 ש"ח.
- 8 50. התביעה כנגד המעסיקה נדחית. התובע ישא בהוצאות המעסיקה בסך 30,000
- 9 ש"ח.

10

11 **ניתן היום, ל' חשוון תשפ"ה, (01 דצמבר 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.**

12

13

מר עמוס הראלי,
נציג ציבור מעסיקים

מיכל נעים – דיבנר,
שופטת אב"ד

גב' סיגל רונן כץ,
נציגת ציבור עובדים

14

15